

FILMFAKTA

Ämne	Geografi, Historia
Ålder	Från 10 år (M, H)
Speltid	16 minuter
Språk	Svenskt tal med svensk text
Produktion	Kunskapsmedia
Filmnr	1810KM

På handledningens sista sida finns en länk till ett **quiz**, där du kan testa elevernas kunskaper efter filmen.

OM FILMEN

I den här filmen ska vi lära oss om Centraleuropa och länderna Tyskland, Polen, Tjeckien, Slovakien, Schweiz, Österrike, Ungern och det pyttelilla landet Liechtenstein.

Vi går igenom regionens klimat, geografi och historia. Vi lär oss till exempel var pistan ligger, samt att länderna har haft en omvälvande historia – inte minst i samband med de två världskrigen under 1900-talet.

Sen lär vi oss lite om varje land, som att i Österrike får du rösta när du fyllt 16 år, och att det ungerska alfabetet har 44 tecken!

En film som introducerar Centraleuropa för elever i fämst mellanstadiet när de läser ämnena geografi och historia.

KAPITEL I FILMEN

- Inledning (00:00–02:13)
- Natur och klimat (02:14–05:04)
- Historia, befolkning och resurser (05:05–08:19)
- Länderna i Centraleuropa (08:20–14:18)
- Sammanfattning (14:19–SLUT)

LÄROPLANSMÅL

Geografi (åk 4–6)

Livsmiljöer

- De svenska, nordiska och övriga europeiska natur- och kulturlandskapen. Processen bakom samt deras utmärkande drag och utbredning.
- Jordens naturresurser, till exempel vatten, odlingsmark, skogar och fossila bränslen. Var på jorden olika resurser finns och vad de används till. Vattnets betydelse, dess fördelning och kretslopp.
- Fördelningen av Sveriges, Nordens och övriga Europas befolkning samt orsaker till fördelningen och konsekvenser av denna.

Geografins metoder, begrepp och arbetssätt

- Namn och läge på övriga Europas länder samt viktigare öar, vatten, berg, regioner och orter.

Historia (åk 4–6)

Hur historia används och historiska begrepp

- Exempel på hur forntiden, medeltiden, 1500-talet, 1600-talet och 1700-talet kan avläsas i våra dagar genom traditioner, namn, språkliga uttryck, byggnader, städer och gränser.

EUROPAS DELAR: CENTRALEUROPA

INNAN FILMEN

Vad vet eleverna redan?

Be eleverna skriva ned eller fundera enskilt kring vad de vet om Centraleuropa. Låt dem sedan diskutera och jämföra sina svar i grupper om 2–3. Be grupperna att berätta sina svar inför klassen, medan du sammanfattar på tavlan.

Kartan

Titta på en karta och fundera tillsammans över vilka länder som tillhör Centraleuropa. Stämmer era tankar överens med filmens tolkning av vilka länder som tillhör Centraleuropa? Har någon av eleverna varit i något av länderna? Diskutera tillsammans i klassen.

Ordlista

Diskutera och förklara begreppen i ordlistan med eleverna före filmen.

Betesmark

Vattenväg

Kustklimat

Inlandsklimat

Sovjetunionen

Jordbruk

Industri

Furstendöme

Diskutera gemensamt era förklaringar samt skriv upp det ni kommer fram till på klassrummets whiteboard/digitala verktyg, för att gå igenom igen efter filmen.

UNDER/EFTER FILMEN

Diskussionsfrågor till filmen

Läs först själv igenom frågorna och planera för hur du ska hantera elevernas svar och diskussioner.

Låt gärna eleverna svara på frågorna under filmens gång, enskilt eller i grupper om 2–4. Frågorna är indelade efter filmens kapitel för att du ska kunna pausa om någon behöver mer tid. Låt eleverna skriva klart sina svar efter filmen, innan du går igenom dem gemensamt och sammanfattar på tavlan.

Inledning (00:00–02:13)

- Ungefär när kom människor till Europa?
- Ungefär hur många invånare hade Europa år 2020?
- Vilka regioner kan Europa delas in i?
- Vilka länder ingår i Centraleuropa enligt den här filmen?

Natur och klimat (02:14–05:04)

- Varför finns många åkrar och betesmarker i norra Centraleuropa?
- Vad är Alföld, eller Pustan?
- Vad är Alperna?
- Vad är Karpaterna?
- Varför är floderna viktiga för länderna i Centraleuropa som inte har kust mot havet?
- Varför kan floderna i Centraleuropa svämma över?
- Vilken är den längsta floden i Centraleuropa?
- Hur skulle du beskriva Centraleuropas klimat?

Historia, befolkning och resurser (05:05–08:19)

- "Länderna i Centraleuropa har haft en omvälvande historia" säger man i filmen. Vad menas med det?
- Hur ritades kartan om i Centraleuropa, efter andra världskriget?
- Varför har Schweiz klarat sig undan krig?
- Ge exempel på några naturresurser som finns i Centraleuropa.
- Varför kallas många länder i Centraleuropa för "industriländer"?

EUROPAS DELAR: CENTRALEUROPA

Länderna i Centraleuropa (08:20–14:18)

Tyskland

- Vad känner du till om Tyskland?
- Ungefär hur många bor i Tyskland?
- Vad heter Tysklands huvudstad?
- När slutade tyska barns skoldag förr?

Polen

- Vad känner du till om Polen?
- Ungefär hur många bor i Polen?
- Vad heter Polens huvudstad?
- Hur hög är den högsta Jesusstatyn i världen?

Schweiz

- Vad känner du till om Schweiz?
- Ungefär hur många bor i Schweiz?
- Vad heter Schweiz huvudstad?
- Vilka språk talas i Schweiz?

Liechtenstein

- Vad känner du till om Liechtenstein?
- Ungefär hur många bor i Liechtenstein?
- Hur jämförs Liechtenstein med tätorten Falun i filmen?
- Vad heter Liechtensteins huvudstad?
- Vilket år grundades Liechtenstein?

Österrike

- Vad känner du till om Österrike?
- Ungefär hur många bor i Österrike?
- Vad heter Österrikes huvudstad?
- Varför säger man ibland att man talar "österrikiska" i Österrike?
- Hur gammal måste du vara för att få rösta i Österrike?

Tjeckien

- Vad känner du till om Tjeckien?
- Ungefär hur många bor i Tjeckien?
- Vad heter Tjeckiens huvudstad?
- Förr satt Tjeckien ihop med ett annat land, vilket?
- Vilket år blev Tjeckien ett eget land?

Slovakien

- Vad känner du till om Slovakien?
- Ungefär hur många bor i Slovakien?
- Vad heter Slovakiens huvudstad?
- Hur många år är en gymnasieutbildning i Slovakien?

Ungern

- Vad känner du till om Ungern?
- Ungefär hur många bor i Ungern?
- Vad heter Ungerns huvudstad?
- Hur många tecken har ungerskans alfabet?

Sammanfattning (14:19–SLUT)

- Har du lärt dig någonting nytt av att titta på filmen?
- Var det något som nämndes i filmen som du vill lära dig mer om?

EUROPAS DELAR: CENTRALEUROPA

EFTER FILMEN

Vad visste eleverna innan?

Visa sammanfattningen från "Vad vet eleverna redan?". Låt eleverna jämföra vad de visste innan med vad de vet nu. Undersök om det är något de fortfarande är osäkra på och behöver undersöka vidare.

Ordlistan

Gå på nytt igenom ordlistan. Be eleverna ge exempel från filmen som kan fördjupa förståelsen av begreppen. Fråga om de behöver lägga till ord eller begrepp i listan, eller ändra på några förklaringar.

Följdfrågor

Vad mer vill ni veta efter att ha fått se filmen? Fundera på om ni har några följdfrågor. Till exempel: Varför pratar man flera språk i vissa länder? Vilket är Centraleuropas högsta berg? Hur blev Liechtenstein ett eget land, det som är så litet? Och så vidare. Låt eleverna fundera och göra egen research för att komma fram till svaren. Diskutera sen i klassen tillsammans vad ni kommit fram till.

Fördjupning i regionen

Dela in eleverna två och två eller flera i varje grupp och låt dem arbeta vidare kring Centraleuropa. Varje grupp väljer ett ämne nedan eller funderar ut något annat som arbetet ska handla om.

- Naturen i Centraleuropa
- Klimatet i Centraleuropa
- Geografin i Centraleuropa
- Centraleuropas historia
- Centraleuropas befolkning
- Naturresurser i Centraleuropa
- Industrier i Centraleuropa

Hjälp eleverna att hitta information med hjälp av internet, böcker och tidskrifter. Uppmuntra gärna eleverna till att vara kreativa gällande hur de sedan vill presentera sitt arbete för resten av klassen.

Fördjupning i länderna

Ta reda på mer om länderna i Centraleuropa. Arbeta två och två eller fler i varje grupp och arbeta vidare kring länderna som togs upp i filmen.

- Tyskland
- Polen
- Tjeckien
- Slovakien
- Schweiz
- Österrike
- Ungern
- Liechtenstein

Varje grupp svarar på en eller fler frågeställningar nedan, eller funderar ut andra frågor som arbetet ska svara på. Jämför också med hur det ser ut i Sverige.

- Hur styrs landet, hur ser politiken ut?
- Hur är klimatet i landet?
- Hur ser landets geografi och natur ut?
- Vilka naturresurser är viktigast i landet?
- Vilket eller vilka språk talas och varför?
- Finns något speciellt som hänt historiskt som påverkat landet särskilt mycket?
- Vilka industrier är särskilt stora i landet?
- Hur ser landets flagga ut, och varför?

Hjälp eleverna att hitta information med hjälp av internet, böcker och tidskrifter. Uppmuntra gärna eleverna till att vara kreativa gällande hur de sedan vill presentera sitt arbete för resten av klassen.

EUROPAS DELAR: CENTRALEUROPA

QUIZ

A.

VILKET LAND INGÅR INTE I CENTRALEUROPA?

1. Österrike
2. Tjeckien
3. Rumänien
4. Ungern

B.

VAD HETER CENTRALEUROPAS LÄNGSTA FLOD?

1. Themsen
2. Donau
3. Wisła
4. Dalälven

C.

VAD ÄR ALFÖLD ELLER PUSTAN SOM DEN OCKSÅ KALLAS?

1. Ett berg i Polen
2. En flod i Tyskland
3. Ett slättområde i Ungern
4. En stad i Tjeckien

D.

VAD ÄR KARPATERNA?

1. En bergskedja
2. En samling städer i Centraleuropa
3. Ett folkslag i Schweiz
4. Ett slättområde i Ungern

E.

VILKET LAND ÄR MINST I CENTRALEUROPA?

1. Ungern
2. Polen
3. Österrike
4. Liechtenstein

F.

VAD HETER HUVUDSTADEN I TJECKIEN?

1. Bratislava
2. Prag
3. Budapest
4. Bern

G.

VARFÖR HAR SCHWEIZ KLARAT SIG UNDAN KRIG?

1. Ingen vågar attackera dem
2. De är så snälla mot alla
3. De har bestämt att landet ska vara neutralt
4. Ingen kan nå dem eftersom det är så bergigt

H.

VAD PASSAR DE PLATTA SLÄTTOMRÅDENA I CENTRALEUROPA BRA TILL?

1. Åkrar och betesmarker
2. Turism och slalomåkning
3. Järnmalm och salt
4. Bergsklättring

EUROPAS DELAR: CENTRALEUROPA

QUIZ - FACIT!

A.

VILKET LAND INGÅR INTE I CENTRALEUROPA?

1. Österrike
2. Tjeckien
3. Rumänien - **RÄTT SVAR**
4. Ungern

B.

VAD HETER CENTRALEUROPA S LÄNGSTA FLOD?

1. Themsen
2. Donau - **RÄTT SVAR**
3. Wisła
4. Dalälven

C.

VAD ÄR ALFÖLD ELLER PUSTAN SOM DEN OCKSÅ KALLAS?

1. Ett berg i Polen
2. En flod i Tyskland
3. Ett slättområde i Ungern - **RÄTT SVAR**
4. En stad i Tjeckien

D.

VAD ÄR KARPATERNA?

1. En bergskedja - **RÄTT SVAR**
2. En samling städer i Centraleuropa
3. Ett folkslag i Schweiz
4. Ett slättområde i Ungern

E.

VILKET LAND ÄR MINST I CENTRALEUROPA?

1. Ungern
2. Polen
3. Österrike
4. Liechtenstein - **RÄTT SVAR**

F.

VAD HETER HUVUDSTADEN I TJECKIEN?

1. Bratislava
2. Prag - **RÄTT SVAR**
3. Budapest
4. Bern

G.

VARFÖR HAR SCHWEIZ KLARAT SIG UNDAN KRIG?

1. Ingen vågar attackera dem
2. De är så snälla mot alla
3. De har bestämt att landet ska vara neutralt - **RÄTT SVAR**
4. Ingen kan nå dem eftersom det är så bergigt

H.

VAD PASSAR DE PLATTA SLÄTTOMRÅDEN I CENTRALEUROPA BRA TILL?

1. Åkrar och betesmarker - **RÄTT SVAR**
2. Turism och slalomåkning
3. Järnmalm och salt
4. Bergsklättring

KUNSKAPSQUIZ ONLINE

Vi har i november år 2020 skapat en delad Kahoot! som du gärna får använda så länge länken fungerar: <https://create.kahoot.it/share/europas-delar-centraleuropa-1810km/cbb16fff-af67-47a7-b2c1-8384cee7835c>

För att använda quiz:et, klicka på knappen "Play as guest" om du inte har någon inloggning.

